

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Областна администрация
Ловеч

Изм. № РР-21-35 (4..)
29.11.2019 г.

ДО

СЕКРЕТАРИАТ НА ТРГ
ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ОПНО
TRG_OPNO@mon.bg

Относно: Фишове за предложения от членовете на ТРГ за ОПНО 2021-2027 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

Във връзка с разработване на „Оперативна програма за наука и образование“ за програмен период 2021-2027 г., предлагам на Вашето внимание, попълнени по приложените образци съобразно Цел на политиката (ЦП) 4 „По-социална Европа — реализиране на европейския стълб на социалните права“, Специфична цел iv „Подобряване на качеството, ефективността и съответствието на системите за образование и обучение с нуждите на пазара на труда в подкрепа на придобиването на ключови умения, включително цифрови умения“, следните Фишове за предложения:

1. Фиш 4.5 „Повишаване на привлекателността, качеството и приложимостта на програмите за професионално образование и обучение и насърчаване на участието в обучение за възрастни“;
2. Фиш 4.6 „Подобряване на качеството и приложимостта по отношение на пазара на труда на висшето образование, включително на съвместните научноизследователски дейности и стажовете в предприятия“.

С уважение,

ВАНЯ СЪБЧЕВА
Областен управител
на област Ловеч

Тематична работна група за разработване на
Оперативна програма „Наука и образование“ 2021-2027 г.

ФИШ ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Попълнен от: Ваня Владимирова Събчева

член на ТРГ за разработване на Оперативна програма „Наука и образование“ 2021-2027 г.

Областен управител на област Ловеч

гр. Ловеч 5500, ул. „Търговска“ 43, тел. +359 68 600 003

Цел на политиката (ЦП) 4 „По-социална Европа — реализиране на европейския стълб на социалните права“

Специфична цел iv „Подобряване на качеството, ефективността и съответствието на системите за образование и обучение с нуждите на пазара на труда в подкрепа на придобиването на ключови умения, включително цифрови умения“

Нужди (Анекс Г) 4.6. Подобряване на качеството и приложимостта по отношение на пазара на труда на висшето образование, включително на съвместните научноизследователски дейности и стажовете в предприятия.

<p>1. Цели и резултати</p>	<p>Основна цел е качествено висше професионално образование на кадри за реалните сектори на стопанския и обществен живот, което да е ефективно обвързвано както с нуждите на пазара на труда, така и с демографските и икономически тенденции. Инвестициите в знания и умения на студентите трябва да са с висок приоритет, тъй като очакването е те да са двигателят на промените и ефективната трансформация на икономиката.</p> <p>Като резултат студентите обвързват нивото на академичното обучение по избраната от тях специалност с практическите изисквания на професията, която ще работят, като професионално се ориентират в търсенето и предлагането на пазара на труда и за необходимите им качества и ключови умения да се реализират.</p> <p>Поставянето на критерии за подбор би насочило резултатите към подпомагане на сектори с иновативен потенциал, към такива с бързо постигане на висока добавена стойност, към такива с чувствителна липса от обучени кадри, както и за райони с негативни икономически и демографски показатели.</p> <p>Като цяло фокусът е насочен към подпомагането на хора под 30-годишна възраст със средно образование (ISCED 3) или образование след средното образование (ISCED 4), като подкрепата би имала ефект и спрямо микро-, малките и средните предприятия (включително кооперативните предприятия, социалните предприятия), а общият принос е за преодоляване на неравномерното социално-икономическо развитие.</p> <p><i>Посочете конкретни цели, които имат принос към набелязаните нужди от инвестиции с висок приоритет.</i></p> <p><i>Посочете ясни резултати, които трябва да бъдат постигнати за преодоляване на идентифицираните в т. 3 нужди и предизвикателства.</i></p> <p><i>Моля съобразете с основния набор от показатели за резултатите на ЕСФ+, посочени в Приложение I на проект на Регламент за ЕСФ+ COM(2018) 382</i></p>
<p>2. Продукти</p>	<p>Брой участници под 30-годишна възраст със средно образование (ISCED 3) или образование след средното образование (ISCED 4) - студенти, завършили професионална практика по изучаваната от тях специалност със съответно удостоверение/сертификат;</p>

Тематична работна група за разработване на
Оперативна програма „Наука и образование“ 2021-2027 г.

ФИШ ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Попълнен от: Ваня Владимирова Събчева

член на ТРГ за разработване на Оперативна програма „Наука и образование“ 2021-2027 г.

Областен управител на област Ловеч

гр. Ловеч 5500, ул. „Търговска“ 43, тел. +359 68 600 003

	<p>Брой участници от микро-, малките и средните предприятия (включително кооперативните предприятия, социалните предприятия) - заявили и провели професионално обучение за студенти;</p> <p>Брой висши учебни заведения (ВУЗ) – организирали производствени практики за обучаемите студенти.</p> <p><i>Посочете предложения за специфични за програмата индикатори за краен продукт. Моля съобразете с основния набор от показатели за резултатите на ЕСФ+, посочени в Приложение I на проект на Регламент за ЕСФ+ СОМ(2018) 382</i></p>
3. Нужди и предизвикателства	<p>Предвид постигнатите резултати от обявените по ОПНОИР 2014-2020 процедури „Студентски практики“ за подобряване на професионалното висше образование и връзката му с пазара на труда, следва да се заложи отново безвъзмездна финансова подкрепа за тези цели, с предложение това да става не като директно предоставяне, а на конкурентен подбор. Могат да се изведат критерии за участие на висшите учебни заведения (ВУЗ) и на техните студенти в практики, свързани с научноизследователски дейности, с инженерно-техническа насоченост, природни науки, в сферите на здравеопазването и образованието, за защитени професии, в области като туризъм и др. Партньорството да е с работодатели от икономическия сектор с приоритет пред непроизводствения.</p> <p>В рамките на същите процедури или като отделна процедура да се отдели преддипломният стаж на завършващите висше образование, като се мотивират студентите и работодателите да сключват предварителни договори за работа след дипломиране чрез безвъзмездно предоставяне на евентуално допълнително заплащане и стимулиране.</p> <p>Една от причините за демографските проблеми в отделни райони на страната е, че почти всички висши учебни заведения се намират в големите градски ареали и завършвайки средното си образование, много младежи напускат малките населени места, за да учат, след което не се връщат там. Затова може да се въведе условие, с което да се поощри изборът на студентски практики в райони с по-ниско икономическо развитие, периферни райони, райони с намаляващо население.</p> <p><i>Посочете конкретни нужди в сектора и на целевите групи, чието преодоляване е необходимо, за да се адресират идентифицираните от ЕК в Приложение Г нужди. Моля да попълните в размер не повече от 3 страници.</i></p>
4. Дейности	<p>1. Организация – чрез създаване на електронна платформа в сайта на ВУЗ за набиране на заявки с определени работни места и условия от фирми, предприятия и организации и насочване на студентите в зависимост от професионалното им направление на обучение:</p> <p>Дейността има принос за осъществяване на връзката университет-бизнес в търсенето на пресечна точка между нуждите от кадри на стопанските субекти и нивото на даваната квалификация, броя студенти и насочеността на учебните програми от страна на обучаващите институти. Студентите получават представа в</p>

Тематична работна група за разработване на
Оперативна програма „Наука и образование“ 2021-2027 г.

ФИШ ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Попълнен от: Ваня Владимирова Събчева

член на ТРГ за разработване на Оперативна програма „Наука и образование“ 2021-2027 г.

Областен управител на област Ловеч

гр. Ловеч 5500, ул. „Търговска“ 43, тел. +359 68 600 003

	<p>каква степен тяхната изучавана специалност е търсена и какви умения са необходими.</p> <p>2. Провеждане – чрез практическо обучение в реална работна среда:</p> <p>Дейността има принос за практическото обучение на студентите в реална работна среда с цел придобиване на професионални умения за съответната позиция, както и да бъдат стимулирани за евентуално повишаване на квалификацията си и да се ориентират в последващия избор на работно място според реалната пазарна ситуация.</p> <p>Дейността има принос за работодателите, които могат да направят подбор на кадри и да ги привлекат след дипломирането им.</p> <p>Дейността има принос за академичните звена, които следва да анализират резултатите от студентските практики и да установят има ли разминавания между теоретичното обучение и производствения стаж с цел актуализирането на учебните програми за повишаване на качеството на висшето образование.</p> <p><i>Посочете ясни и конкретни дейности и техния принос за преодоляване на идентифицираните нужди и постигане на посочените конкретни цели и очаквани резултати.</i></p>
5. Целеви групи и бенефициенти	<p>Целеви групи: Студенти, в частност завършващи висшето си образование; Работодатели</p> <p>Бенефициенти: Висши учебни заведения</p>

Източници на информация:

Цели за устойчиво развитие на ООН.

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

- European Social scoreboard

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=115>

- Education and Training

MONITOR 2018

<https://www.educacionyfp.gob.es/inee/dam/jcr:009d2726-d54e-4238-9cfd-5a5dd98bbaab/volume-1-2018-education-and-training-monitor-country-analysis.pdf>

- Рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението „Образование и обучение 2020“

https://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation/et2020-framework_bg

- Проект на визия, цели и приоритети на Национална програма за развитие България 2030

<https://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=4682>

Тематична работна група за разработване на
Оперативна програма „Наука и образование“ 2021-2027 г.

ФИШ ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Попълнен от: Ваня Владимирова Събчева

член на ТРГ за разработване на Оперативна програма „Наука и образование“ 2021-2027 г.

Областен управител на област Ловеч

гр. Ловеч 5500, ул. „Търговска“ №43, тел. +359 68 600 003

Цел на политиката (ЦП) 4 „По-социална Европа — реализиране на европейския стълб на социалните права“

Специфична цел iv „Подобряване на качеството, ефективността и съответствието на системите за образование и обучение с нуждите на пазара на труда в подкрепа на придобиването на ключови умения, включително цифрови умения“

Нужди (Анекс Г) 4.5. Повишаване на привлекателността, качеството и приложимостта на програмите за професионално образование и обучение и насърчаване на участието в обучение за възрастни.

1. Цели и резултати

Постигането на бърз и продължителен икономически растеж в съвременното налага внедряването на нови технологии във всички сектори и предприятия и заедно с това по-ефективно използване на ресурса работна сила, чиято средна възраст пък постоянно се увеличава.

Основна цел е въвеждане на нови програми за квалификация и преквалификация на работната сила като част от модела, свързан с учене през целия живот чрез активна връзка с потребностите на икономиката и нуждите на пазара на труда.

Резултатите, отчетливо необходими да бъдат постигнати, са надграждане на придобитите знания, обвързването им с ИКТ, обучение в нови умения и повишаване на тяхната стойност чрез практическото им приложение.

Като цяло фокусът е насочен към подпомагането на заети, включително самостоятелно заети лица с висше образование (ISCED 5 до 8), със средно образование (ISCED 3) или образование след средното образование (ISCED 4) от всички възрасти, но с приоритет към тези над 54 години, като подкрепата би имала ефект и спрямо микро-, малките и средните предприятия (включително кооперативните предприятия, социалните предприятия), а общият принос е участниците да получат квалификация за по-добро реализиране на пазара на труда.
Посочете конкретни цели, които имат принос към набелязаните нужди от инвестиции с висок приоритет.

Посочете ясни резултати, които трябва да бъдат постигнати за преодоляване на идентифицираните в т. 3 нужди и предизвикателства.

Моля съобразете с основния набор от показатели за резултатите на ЕСФ+, посочени в Приложение I на проект на Регламент за ЕСФ+ COM(2018) 382

2. Продукти

Брой заети, включително самостоятелно заети лица; Брой участници над 54-годишна възраст; Брой участници с висше образование (ISCED 5 до 8), със средно образование (ISCED 3) или образование след средното образование (ISCED 4) – които при приключване на операцията получават квалификация;

Брой звена на висши учебни заведения (ВУЗ) – организирали следдипломна квалификация;

Брой центрове за професионално обучение – провели професионални обучения по специалности;

Тематична работна група за разработване на
Оперативна програма „Наука и образование“ 2021-2027 г.

ФИШ ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Попълнен от: Ваня Владимирова Събчева

член на ТРГ за разработване на Оперативна програма „Наука и образование“ 2021-2027 г.

Областен управител на област Ловеч

гр. Ловеч 5500, ул. „Търговска“ №43, тел. +359 68 600 003

	<p>Брой участници от микро-, малките и средните предприятия (включително кооперативните предприятия, социалните предприятия) - заявили и провели професионално обучение за възрастни.</p> <p><i>Посочете предложения за специфични за програмата индикатори за краен продукт. Моля съобразете с основния набор от показатели за резултатите на ЕСФ+, посочени в Приложение I на проект на Регламент за ЕСФ+ СОМ(2018) 382</i></p>
3.Нужди и предизвикателства	<p>Идентифицираните нужди и целеви групи могат да бъдат разделени в няколко групи.</p> <p>- Звена за следдипломна квалификация:</p> <p>С бързия темп на внедряване на нови технологии, с увеличаването на потока информация, със завишаване на изискванията към качеството на труда, при възможността от промяна на работата, дори свързано с пътуване до друго населено място, както и при увеличаването на средната възраст на работната сила, много работодатели и самите работещи хора определят като важна необходимостта от надграждане на професионалните знания, обучение в нови аспекти на професията, придобиване на съвременни дигитални, езикови или личностни умения.</p> <p>Предвид възможността да бъде използван капацитетът на звената за следдипломна квалификация на висшите учебни заведения, институти и колежи, предложението е те да бъдат подпомогнати в разработването на програми за допълнителна квалификация в професионалните направления, по които дават подготовка. Идеята е за краткосрочни или дългосрочни курсове с тясна специализация, водени от хонорувани преподаватели, като бъде компенсирано както преподаването, така и участието с откъсване от работа на обучаваните.</p> <p>Същите звена за следдипломна квалификация могат да бъдат подпомогнати в разработването на програми за смяна на професията и придобиване на специалност в сектори, търсещи кадри: в ИТ-сектора; учители както за основно и общо средно образование, така и за преподаватели в професионалните гимназии; помощен и медицински персонал в здравеопазването; за работа в сферата на туризма и др. Подкрепата за хора, избрали да си сменят професията, може да се постигне чрез програми за ускорено обучение, заплащане на таксите за обучение, ваучери за обучение и др.</p> <p>- Центрове за професионално обучение:</p> <p>За да се постигне качество на професионалното обучение и то да стане привлекателно, трябва да бъдат актуализирани и уеднаквени програмите в тези центрове, съобразно изискванията за съответните професии и степените на квалификация. Да се стимулира привличането за преподаватели на утвърдени специалисти с професионален опит. Обученията да бъдат организирани съгласувано с работодателите по техни заявки. Приоритетно да бъдат подпомогнати професионални обучения по специалности с недостиг на кадри, в сектори с висока добавена стойност, както и в региони с по-слабо икономическо развитие, в които</p>

Тематична работна група за разработване на
Оперативна програма „Наука и образование“ 2021-2027 г.

ФИШ ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Попълнен от: Ваня Владимирова Събчева

член на ТРГ за разработване на Оперативна програма „Наука и образование“ 2021-2027 г.

Областен управител на област Ловеч

гр. Ловеч 5500, ул. „Търговска“ №43, тел. +359 68 600 003

	<p>по-добрата квалификация ще доведе до повишаване на производителността, задържането на кадрите и увеличаване на дохода им.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Обучения по ИКТ за възрастни, Академия за бизнес умения и предприемачество <p>Не само за по-възрастните поколения, а и за всички работещи предизвикателството е да се поддържа високо ниво на използваните професионални умения, да се надграждат и адаптират към изискванията на дигиталния свят. Придобиването на познания, свързано с информационните технологии, може да става чрез обучения от организации и фирми, кандидатстващи за финансова подкрепа за създаване на съвременни програми и платформи, включително он-лайн, използвайки съвременни методики и обучителни форми. Целевите групи могат да бъдат стимулирани чрез ваучери, покриващи част от стойността за обученията.</p> <p><i>Посочете конкретни нужди в сектора и на целевите групи, чието преодоляване е необходимо, за да се адресират идентифицираните от ЕК в Приложение Г нужди.</i></p> <p><i>Моля да попълните в размер не повече от 3 страници.</i></p>
4. Дейности	<p>1. Организация</p> <ul style="list-style-type: none"> - чрез поддържане на актуална информация за обучителните програми на звената за следдипломна квалификация в сайтовете на ВУЗ и колежи; - чрез създаване на електронна платформа на асоциацията на центровете за професионално обучение за набиране на заявки за определени обучения по професионални направления, с обратна връзка за заявяване на интерес; - чрез създаване на единна електронна платформа за обучителни организации и фирми за образователни инициативи, свързани с ИКТ, бизнес предприемачество и обучения за възрастни. <p>Дейността има принос за активизиране и насърчаване на участието в обучение за възрастни, получаване на информация за програмите за професионално обучение, предизвикване на интерес чрез привлекателни и приложими форми на придобиване на знания, подтикване на стремежа към надграждане с цел адаптиране към изискванията на променящите се икономически условия.</p> <p>2. Провеждане – чрез обучение в избраните образователни форми</p> <p>Дейността има принос за повишаване на професионалното равнище на работещите с цел надграждане и придобиване на качествени умения, приложими към съвременните изисквания на пазара на труда.</p> <p>Дейността има принос за работодателите, които да повишат професионалната квалификация на своите кадри.</p> <p>Дейността има принос за използване на капацитета на академичните звена за следдипломна квалификация, за актуализирането на обучителните им програми, за подобряване на качеството в работата на центровете за професионално обучение, за</p>

Тематична работна група за разработване на
Оперативна програма „Наука и образование“ 2021-2027 г.

ФИШ ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Попълнен от: Ваня Владимирова Събчева

член на ТРГ за разработване на Оперативна програма „Наука и образование“ 2021-2027 г.

Областен управител на област Ловеч

гр. Ловеч 5500, ул. „Търговска“ №43, тел. +359 68 600 003

	<p>популяризиране и утвърждаване на ефективния опит на обучителни фирми със съвременни привлекателни и приложими форми на преподаване на знания.</p> <p><i>Посочете ясни и конкретни дейности и техния принос за преодоляване на идентифицираните нужди и постигане на посочените конкретни цели и очаквани резултати.</i></p>
5. Целеви групи и бенефициенти	<p>Целеви групи: Заети, включително самостоятелно заети лица; лица над 54-годишна възраст; Лица с висше образование (ISCED 5 до 8), със средно образование (ISCED 3) или образование след средното образование (ISCED 4)</p> <p>Бенефициенти: Висши учебни заведения чрез звена за следдипломна квалификация; центрове за професионално обучение; обучителни организации и фирми</p> <p><i>Посочете основните целеви групи на конкретните дейности и бенефициенти, които да постигнат целите и резултатите.</i></p>

Източници на информация:

Цели за устойчиво развитие на ООН.

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

- European Social scoreboard

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=115>

- Education and Training

MONITOR 2018

<https://www.educacionyfp.gob.es/inee/dam/jcr:009d2726-d54e-4238-9cfd-5a5dd98bbaab/volume-1-2018-education-and-training-monitor-country-analysis.pdf>

- Рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението

„Образование и обучение 2020“

https://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation/et2020-framework_bg

- Проект на визия, цели и приоритети на Национална програма за развитие България 2030

<https://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=4682>